

Szociális biztonság mint nemzetbiztonsági kérdés – doktori értekezés a ZMNE-en Budapest, 2010. április 28. szerda

A világ emberi jogi válság közepén van. A gazdasági válság hatásait minden országban a legszegényebbek és a leginkább kiszolgáltatottak érzik meg a leghamarabb és a legerősebben. A szegénységből, az igazságszolgáltatás hiányából és a gazdasági egyenlőtlenségekből fakadó tiltakozást több országban brutálisabban fojtják el, mint valaha. A kialakult társadalmi állapotok idehaza és világméretben is biztonsági kockázatot jelentenek – áll Várhalmi A. Miklós doktori értekezésében, melyet kedden a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen értékelték műhelyvita keretében titkosszolgálati vezetők, egyetemi oktatók, biztonságpolitikai szakértők és társadalmi kérdésekkel foglalkozó civilek részvételével.

„A nemzetbiztonsági szolgálatok meghatározó jelentősége a Magyar Köztársaság XXI. századi biztonsági rendszerében” című, „A titkosszolgálatok a jövőnk biztosítékai” alcímű 948 oldalas disszertáció szerzője, aki a nemzetbiztonság önkéntes szolgálójának nevezi magát, azt a nézetet képviseli, hogy az embert kell a biztonságpolitika középpontjába állítani. Túl kell lépni a szigorúan katonai megfontolásokon, ki kell bővíteni a biztonság értelmezését politikai, társadalmi, gazdasági, környezeti dimenzióira. Annál is inkább, mivel meggyőződése szerint Magyarországot a belátható jövőben nem fogja fegyveres katonai támadás fenyegetni. Ebben a helyzetben „intellektuális polgárháborúskodás helyett” hozzá kell fogni olyan alapvető társadalmi problémák enyhítéséhez, mint amilyen a szegénység, az egészség, a foglalkoztatás, a népességcsökkenés. Az értekezés szerzője a szociális biztonság fokozásában „stratégiai fontosságúnak” ítéli a civil kontrollt, a minden szférára kiterjedő polgári ellenőrzést. Tényleges demokráciát sürget, hiszen a négyévenkénti választások között nem biztosított az állampolgárok érdemi részvétele. Kétkamarás parlamentet javasol, hogy a „civilisebb szféra” képviselői is részt kaphassanak a véleményezésekből, a döntés előkészítésekből, a néphatalomból. A demokratizálás igényét a titkosszolgálatokra is kiterjeszti, és azt javasolja, hogy a kölcsönösen előnyös érdekek alapján tegyék közvetlenebbé a társadalom és a nemzetbiztonsági szolgálatok kapcsolatát.

A disszertáció vitájában merőben ellentétes vélemények hangoztak el. Az opponensek, egy tábornok és két ezredes vitathatatlannak tartotta ugyan a tárgyalt témák időszerűségét, és tiszteletre méltónak minősítette az eddigiektől eltérő, sok tekintetben szokatlan megközelítést, de úgy vélte, az értekezés nem felel meg a doktori disszertációval szemben támasztott követelményeknek, mert nem eléggé „tudományos igényű”. Alapvető átdolgozást javasoltak egy újabb műhelyvita megtartásával. Mások, köztük a Magyar Szociális Fórum meghívott szervezője viszont értékesnek találták a dolgot, és abban jelölték meg legfőbb erényét, hogy a biztonságpolitika megkerülhetetlen elemeként viszonyul a társadalmi kérdésekhez. (Az MSZF szervezőjének hozzászólását mellékelten csatoljuk.)

A vitát szavazás követte az ilyenkor szokásos eljárásnak megfelelően. Egyhangúlag mindenki igennel voksolt arra a kérdésre, hogy Várhalmi Miklós témafelvetése aktuális-e. A többség - a szakmai opponensektől eltérően - alkalmasnak ítélte a dolgot doktori értekezésre, kisebb kiigazításokkal és pontosításokkal. +++

Kiadta: MSZF SZK
+36305927371